

Izhaja, izvzemši pondeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolnje se pošilja uredništvu. Ne ravnajo na plačila, ki jih ne sprejemajo, rokopolje ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnik tiskarna Edinost. Tisk tiskarne Edinost. Naročniki, znaša za mesec: L. 7.—, 3 mesece L. 20.—, 6 mesecev L. 33.—, in celoletno L. 60.—. Za inozemstvo mesečno 4 lire več. Za uredništvo.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v število ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. Oglasi zahtev, posiljene in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov po L. 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2.—. Oglasi, naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Republikanci, socialisti in komunisti v Jugoslaviji

Hermann Wendel je priobčil svoj 7. članek o volilnem gibanju in strankah v Jugoslaviji.

Slovenci, Hrvatje in Srbi v habsburški monarhiji so imeli vedno opraviti z vladarsko hišo, ki jim je bila tuja po plemenu in jeziku. Srbe v prejšnji kneževini in poznejši kraljevini pa sta vladali dve rodbini, ki sta se še pred stoletjem povzdignili iz kmetijske mase, ki nista imeli čara vladalcev po milosti božji, ter sta se vrhu tega zamenjavali revolucionarnim potom. Zato ni imel dinastični čut v prsih jugoslovanskega človeka tako globokega korena, kakor na pr. pri Nemcih, ki jih je zgodovina vzgojila za slugo »rojenih potentatov«. (Isto velja tudi za tisto nekdanjo toli opevano in hvaljeno vdanost našega ljudstva napram »hiši« Habsburgovcev. Bilo je umetno in nasilno privrženo, ne pa samoniklo iz duše. Prip. uredništva »Edinosti«.) Ravno zato pa in vsled ustavne vzdržnosti kraljev Petra in Aleksandra ni možno tu delati političnih kupcij edino le z republikansko ideologijo. Sicer se je po volitvah v ustavodajni zbor Jugoslovanske republikanske stranke radostila, da je parlament — vsevišji socialne demokrate in Radičeve pristaje — imel med 419 poslancev 120 republikancev. Toda »pozabljali so, da rečene stranke niso pridobile volilstva v prvi vrsti radi njih republikanske izpovedi, ter da je republikanska stranka s svojimi 18.136 glasovi in tremi sedeži žalostno padla pod mizo. Poizkusi, da bi se zasnovali stiki s hrvatsko kmetско republikansko stranko, so se izjalovili vsled zakrknjenega separatizma gosp. Radiča. Kajti republikanska stranka stremi po jugoslovanski enotni republiki. Na nekem nedavnem volilnem shodu je priporočal profesor Bogdanović, naj se pritegnejo tudi Bolgari k republikanski stranki, četudi je imel on sam iz vojne dve bolgarski krogli v prsih. Čeprav je republikanec — ki jim je Saša Prodanović idealistično vžneš voditelj — pri dijaških odborniških volitvah v Belgradu vsled pripadlosti znatnega del akademične omladine, in četudi sedaj z velikimi nadami sipljejo v deželo nauk, da je najslabša republika boljša, nego najboljša monarhija, vendar niso njeni izgledi mnogo boljši, nego oni »Narodne socialne stranke« v Sloveniji pod vodstvom Brandnerja, ki je imela v ustavodajnem zboru dva zastopnika in ki tudi podčrte svoje republikanstvo in napoveduje boj buržoaziji, a brezuspešno kliče po enotni delavski fronti.

Na industriji uboga Jugoslavija tvori itak že kamenita tla za razvoj socialne demokracije. Vrhu tega pa ji je komunistična poplava odnesla kočje že poprej, nego so ločene socialistične organizacije Slovenije, Hrvatske, Slavonije, Dalmacije in Vojvodine v letu 1919, izvršile svojo združitev s srbsko socialno demokracijo. Navzkrižje med pristaji diktature in onimi demokracije je bila nesreča za delavsko gibanje in se je tu dovojevalo do noža. Pri tem je imela Moskva lažje delo vsled nerazvitosti proletarskih mas. Pri volitvah v ustavodajni zbor so vrgli komunisti na mizo 198.736 glasov, dočim so socialni demokrate s 46.792 glasovi in desetiimi poslanci ostali močno v ozadju. Toda glavna torišča komunističnih zmag niso bila gospodarski najbolj napredna ozemlja Slovenije z njih zapadno izločanim industrijskim delavstvom, temveč v najbolj

zaostalih delih dežele. Siromašni kmetje Črne gore in kozji pastirji Makedonije, ki imajo še srednjeveško mišljenje o svetu, ki niso še nikdar videli kakšnega tovarniškega dimnika in ki niso še nikdar volili v kak parlament: ti so se kar naenkrat izpremenili v »razredno-zavedne« navduševalce za »sovjetsko misel«, tako, da so posilili v skupščino dvaindvajset komunistov. Vsled te spojite med analfabetstvom in marksizmom je zmagovita stranka čudno skakala sem in tja med oportunizmom, ki so ga neprijetno občutili v Moskvi, in prevratništvom, ki je v Belgradu vzbujalo pomisleke. Ko je vlada v letu 1920. (z razglasom o »Obznani«) postavila komuniste pred izjemno pravico, so sledili izbruhi osebne akcije, lučaja bombe na princa-prestolonaslednika in umorstvo prejšnjega ministra Draškovića. To je privedlo zopet do uničenja komunističnih mandatov in z zakonom v varstvo države do najstrožjih zatiralnih odredb. Četudi niso na podlagi tega zakona sledile stotine usmrčenj, kakor so trdili inozemski listi, marveč le eno samo na morilcu ministra, vendar je to škodljivo delovalo in je bilo brezkoristno, ker je s silo zadušilo gibanje, ki je bilo itak že v razkajanju samo po sebi. Že davno bi se bile vse pametne glave in večina poštenih src odvrgla od stranke, ki se jim je morala zdeti kot nekaka zmes norcev, štreberjev in zločincev. Kar se je po udušenju v letu 1922, skušalo zbirati na Dunaju, se je skoro razkrojilo v običajnih emigrantskih preprih in je — smrdelo. Na zadnjem kongresu moskovske internacionale se je glede jugoslovanske stranke izrekla diagnoza za neko bolezen, ki je razjedala nje jedro. Sprič sedanjih volitev pa je prejšnji poslanec Trisa Kacelović — da bi se izognili preganjanju — svoje pristaje zbral v »Nezavisno radniško partijo Jugoslavije«, ki jo je začelo redarstvo pritiskati še prej, nego mu je bil znan njen program. Ta program pa molči o — diktaturi. Vreme in sapa ji torej ne bosta ugodna.

Zato so prišli socialni demokrate do spoznanja, da trenutek nujno zahteva združitev jugoslovanske socialistične stranke v Sloveniji in »Socialistične delavske stranke v Jugoslaviji« v Srbiji in Bosni. Do formalnega ujedinjenja je prišlo dne 18. decembra 1921. v Belgradu. Ali doslej obstoječa socialistična stranka Jugoslavije ni nikakva enotna tvorba. Načelne razlike med hrvatskimi »ministeriali« pod vodstvom Bukšega in Korača — ki sta sedela v prvih kabinetih Jugoslavije — in komunisti, ki pripadajo k dunajski internacionali — so morda poravnane. Toda kakor skozi državo, tako se vleče tudi skozi socialno demokracijo nasprotstvo med centralizmom in avtonomizmom. Dočim so Srbi za strogo centralistično organizacijo, so pa slovenski socialni demokrate odločno proti, ker so razmerno najbolj organizirani in nočejo s svojimi prispevki krmili slabotno gibanje v drugih delih dežele. Pa tudi v Sloveniji nima stranka rdečih lic in živčne moči. Njen dnevnik »Naprej« ima le 1884 naročnikov. Med njimi pristaja v Ljubljani in Mariboru obstojajo navzkrižja in tudi »Socialistična stranka delavnega ljudstva« z avtonomističnim mišljenjem ima pristaje med proletarskimi volilci.

Vendar se neadejajo optimisti, da zbere stranka dne 18. marca do 100.000 glasov in da dobi 20 mandatov.

Italija

General De Bono za javno moralo

RIM, 20. Glavni ravnatelj javne varnosti, general De Bono je poslal vsem prefektom okrožnic, v kateri jih pozivlja, naj strogo izvršujejo določbe zakona za javno varnost in kazenskega zakona, katere prepovedujejo izlozbe slik, ki so proti javni morali, ter trgovino s takimi slikami in čitvom. Odreja takojšnjo zaplenbo takih risb. slik in knjig.

Jugoslavija

Volilni sporazum med NNS in JDS

LJUBLJANA, 20. Včeraj so se nadaljevala pogajanja med JDS in NNS radi dosege volilnega kompromisa za skupščinske volitve v Ljubljani. Prišlo je do sporazuma o enotnem nastopu obeh strank, ki vložita kot Napredni blok skupno kandidatno listo.

O doseženem sporazumu je bilo objavljeno včeraj sledeče poročilo: Danes zvečer ob pol 5. so se sestali v mali dvorani Kazine delegati Narodno-napredne in Jugoslovanske demokratske stranke h konferenci, na kateri so sklenili sporazum glede skupnega nastopa pri volitvah v narodno skupščino v ljubljanskem mestnem okrožju. O tem sporazumu so podpisali pogodbo, katere 1. in 2. točka se glasila tako-le: »Uvažuje izredno važnost in nujnost polno rešitve vprašanja državnih nameštencev in priznavajo intenzivno delovanje doseganega ljubljanskega poslanca g. profesorja Josipa Reisnerja v tej zadevi, uvažuje končno važnost vsaj časne kontinuitete tega delovanja tudi v novi narodni skupščini se določa za skupnega kandidata g. Josip Reisner, profesor v Ljubljani, za njegovega namestnika pa se

določa g. dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani. Lista Naprednega bloka se vložijo danes dopoldne.

Demokratski glavni odbor proti rušilem discipline

BELGRAD, 20. Danes dopoldne bo imel demokratski glavni odbor važno sejo, na kateri se bo razpravljalo o tem, da se izključijo iz stranke vsi oni, ki so predložili posebne liste proti oficijelni demokratski listi. Glavni odbor je vsem tem nosilec list dal rok 3 do 5 dni, da se umaknejo in da obvestijo svoje volilce, naj v interesu stranke glasujejo za oficijelno listo stranke. Ako se ne bodo pokorili, je glavni odbor odločen jih proglasiti za usoke ter izobčiti iz stranke. Po došlih poročilih bodo demokrate imeli dvojne liste v okrožjih Pirot in Užice.

Stranka najemnikov

BELGRAD, 20. V Belgradu se je osnovala stranka hišnih najemnikov, ki je predložila sodišču posebno kandidatno listo. Nosilec liste je odvetnik Svetozar Grebenac. Svoje kandidature za mesto Belgrad priglasi tudi liberalni naprednjaki.

Neodvisna delavska stranka Jugoslavije

BELGRAD, 20. Včeraj je »Neodvisna delavska stranka Jugoslavije« predložila kandidatno listo za mesto Belgrad. Nosilec liste je Mihajlo Todorović.

Prepovedan komunistični shod

BELGRAD, 19. Včeraj je izšla prva številka komunistične »Radničke Zore«, ki je bila konfiscirana. Krajevna komunistična organizacija je sklicala sinoči shod delavcev v dvorani restavracije »Zrinjaki«, policija pa je zaprla vse vhode. Ker se je vključ temu nabralo v dvorani nekaj občinstva je policija dvorano izpraznila. Prepovedana je bila tudi večerna delavska zabava.

vedana je bila tudi večerna delavska zabava.

Snoči je bil v vlaku Skopje - Veleš aretirani komunistični agitator Lazar Bogdanović, ki je v vlaku od vagona do vagona delil komunistične brošure in liste. Pri preiskavi se je našlo pri njem pismo z Dunaja, v katerem so navodila za komunistično akcijo v južni Srbiji in ki kompromitira nekatere osebe, ki so že dosedaj bile sumljive radi zvez z inozemstvom.

Macedonski Tutki ne bodo volili?

BELGRAD, 20. »Pravda« poroča iz Skoplja, da se tam trdi, da se dženmet (turška stranka) sploh ne bo udeležil volitev v narodno skupščino.

Konferenca v Narodni banki

BELGRAD, 20. Upravni odbor je imel pred včeršnjim sejo, kateri je prisostvoval tudi minister financ dr. Stojadinović. Generalni ravnatelj banke Novaković je poročal o uspehih svojega potovanja v Ljubljano, kjer se je obravnavalo vprašanje kako opomoči pomanjkanju denarja. Generalni ravnatelj je potrdil, da v Sloveniji v resnici vlada kriza glede gotovega denarja. Obravnavalo se je dalje vprašanje deflacije. Sklenjeno je, da banka ne dovoljuje več novih kreditov. Končno je upravni odbor obravnaval katastrofalni kanke-rot tržske bančne tvrdke Hacker & Kraus. Kakor znano, so pri tem polomu zelo udeležene nekatere zagrebške banke in zagrebški valutni spekulanti. Minister financ bo zahteval, da se zagrebške banke zelo strogo kaznujejo. Razum izgub bodo te banke kaznovane z velikimi globami od strani države.

Proslava Matije Gubca v Zagrebu

ZAGREB, 19. Včeraj dopoldne je bila impozantna proslava 350-letnice Matije Gubca na Markovem trgu. Pred mestno hišo na mestu, kjer je bil Matija Gubec kronan, so bili slavnostni govori zastopnikov kulturnih in drugih organizacij. Odkrita je bila spominska plošča z napisom: Narodnemu mučeniku Matiji Gubcu 15. februarja 1573.

Bolgarska

Bolgarska ne podpira komunistov

SOFIA, 20. Bolgarska brzojavna agencija zanika, vest inozemskega tiska, da je bolgarski konzul v Drinopolju Markov podpiral vlado v Angori. Ravnotako je brez vsake podlage vest grškega izvora, da sta Kemalova častnika Fued beg in Abdul Rezak organizirala čete komitašev na bolgarskem ozemlju za operacije v vzhodni Traciji. Omenjena častnika nista nikoli stopila na bolgarska tla.

Poljska

Razočarana Poljska

VARSAVA, 20. Poljska glasila zbornične desnice komentirajo sklep poslanice konference o vprašanju Memela, ne prikrivajo pri tem razočaranja, ki ga je ta sklep povzročil v javnem mnenju Poljske.

Otvoritev poljskega astronomskega zborovanja

VARSAVA, 20. V Terunu, rojstnem mestu Kopernika, je bilo otvorjeno prvo poljsko astronomsko zborovanje. Predsednik republike je zastopal minister za prosveto Lopuszanski. Iz inozemstva, posebno iz Italije, je došlo mnogo pozdravnih brzojav. Na rojstni hiši velikega astronoma je bila odkrita spominska plošča.

Vest o vpadu Poljakov na litvsko ozemlje ni potrjena

PARIZ, 20. Iz Litve ni došlo nikakoli poročila, da bi poljske čete po zasedbi nepravilne cone vdrle na litvsko ozemlje ter napadle tu neko poveljništvo.

Francija

Poincaréjevo poročilo o zasedbi v Ruhru — Nove in belgijskih čet — z Londna

PARIZ, 20. Včeraj je se sestala zbornična komisija za vnanje stvari. Ministrski predsednik Poincaré je podrobno poročal o pogajanjih glede nemškega vprašanja in glede sklepa poslanice konference, da se mesto Memel da Litvi, ki mora dati mestu avtonomijo in gotove garancije za tranzitni promet.

Ministrski predsednik je poročal o zadnjih dogodkih v tem mestu in je prečital brzojavko francoskega poslanika v Kovnem, da Litva ni zadovoljna s sklepom poslanice konference in da se gibanje nadaljuje v Kovnem, kjer gotovi elementi kažejo očitno vojno razpoloženje. Po vestih, ki jih je dobilo vnanje ministrstvo dopoldne od francoskega poslanika v Varšavi, ni prišlo do izbruha sovražnosti med Poljsko in Litvo, toda nekatere brzojavke govore o gibanju vojske in o grmenju topov.

Ministrski predsednik je nato poročal o dogodkih v ruhrski kotlini. Izjavil je, da so Francozi in Belgijci zasedli v ruhrski kotlini 2.800 km² ozemlja in da je še 500 km² nezasedenih. Na zasedenem ozemlju se proizvaža letno 90 milijonov ton premoga, na nezasedenem pa 8 milijonov. Na državne rudnike odpade le peti del celokupne produkcije. Od 14.500 plaščev jih je zasedenih 14.200, ki lahko dobavljajo 80.000 ton na dan.

Vkupno število grehivalstva v ruhrski

kotlini znaša 3 milijone in pol; 3 milijoni se nahajajo na zasedenem ozemlju. Od 500.000 rudarjev, ki delajo v ruhrski kotlini, jih je 450.000 na zasedenem ozemlju. Po večini so Nemci, med njimi pa je tudi kakih 80.000 Poljakov. Število upravnega osebja v rudnikih znaša kakih 1200 oseb. Francozi in Belgijci imajo pod svojo kontrolo kakih devet desetlin produkcije.

Poincaré je nato hvalil generala Degoutteja in je izjavil, da se ni nikoli mislilo in se tudi sedaj ne misli na njegovo nadomestitev. Mi ne nameravamo — je nadaljeval Poincaré — direktno upravljal ruhrsko kotlino. Naša misija ima samo kontrolni značaj in je poverjena 60, po večini francoskim inženirjem. Pričakuje se tudi nekoliko prostovoljnih angleških inženirjev. V odgovor na sabotažo smo izgnali 283 visokih funkcionarjev iz ruhrske kotline in 55 iz Porenja. Njihove posle bodo prevzeli funkcionarji nižje stopnje, ker jih ne smemo nadomestiti s francoskimi funkcionarji.

Pred našo okupacijo je bilo vsak dan v prometu 585 osebnih in 680 tovornih vlakov, toda vsled zmešnjave, ki je nastala zaradi ukazov iz Berlina, je sedaj v dnevnem prometu samo 60 vlakov. Položaj se je od začetka okupacije sem izboljšal in se predvideva, da se bo v kratkem še bolj izboljšal. Prej je bilo v ruhrski kotlini 40.000 železničarjev, v Porenju pa 120.000. Francija je poslala tjakaj samo 9640 železničarjev. Francoskih železniških vozov na zasedenem ozemlju ni. Okupacijska oblastva so poslala doslej v Francijo in Belgijo 1.026 vagonov premoga.

Poincaré bo nadaljeval svoje poročilo v eni prihodnjih sej.

Listi javljajo medtem iz Mainca, da so francoska oblastva zaplenila 11 milijonov mark, namenjenih za stavkajoče delavce. V Düsseldorfu je bil odprt urad za nametanje delavstva. Javilo se je kakih 1000 brezposelnih delavcev. Kakih 60 železničarjev je bilo takoj sprejetih. Belgijske čete so medtem zasedle mesta na Lippi pri Dorsteni in Herves - Dorsten in Holstershausen ter tako dobile v svoje roke kontrolo nad progo Haltern - Wesel. Francozi so s svoje strani zasedli del proge Gelsenkirchen - Bismarck. Obe progi sta zelo važni za promet z Nizozemsko. Zdi se, da se Francija in Belgija pripravljata na nove zasedbe in ukrepe, ki naj končno prisilijo Nemčijo na popustitev.

Vsakodnevne ministrske seje na Quai d'Orsayu sta se včeraj udeležila tudi predsednik medzavezniške komisije v Porenju ter g. Schweisgut, predsednik finančne komisije za zasedeno ozemlje. Poročala sta o položaju v Ruhru in Porenju.

Listi javljajo medtem, da je francoska vlada izrazila angleškemu poslaniku v Parizu svoje zadoščenje nad angleškim odgovorom glede rabe proge v Duerenu za prevažanje premoga iz ruhrske kotline. Francoski poslanik v Londonu Desaintaure je obiskal včeraj angleškega ministra vnanjih stvari. Razgovorjela sta se o spornih vprašanjih med obeh državama in sta si pojasnila svoje misli o poročilih zavezniških poverjenikov v Carigradu glede njunega pogovora z Izmet pašo.

Kakor javlja londonski »Daily Mail«, da je bil dovoljen francoskom promet ne samo po progi Dueren - Trier temveč tudi delni promet po progi, ki križa angleško zono od severa proti jugu.

Anglija

Angleška dolnja zbornica odklonila predlog Asquithjevcev in Lloyd Georgjevcev za posredovanje med Nemčijo in Francijo

Izjave ministrskega predsednika

LONDON, 20. Dolnja zbornica je odklonila s 305 glasovi predlog Asquithjevcev in Lloyd Georgjevcev za posredovanje med Nemčijo in Francijo.

Anglija eventualno podlaga za posredovanje v ruhrskem vprašanju. Bivši minister Fischer je izjavil, da je sicer pristaš politike Bonar Lawa, da pa ne more odobravati zasedbe ruhrske kotline, ker je ista nevarna. Vendar je govornik priznal potrebo dobrih odnosov med Anglijo in Francijo in hvalil odlične lastnosti Poincaréja, ki je od francoskega javnega mnenja in slabih gospodarskih razmer v porušeni pokrajini prisiljen, da vodi politiko avantur. Čeravno je bila zasedba izvršena z vso obzirnostjo napram prebivalstvu, je vendar z ozirom na gospodarsko škodo upravičljivo odporno razpoloženje tega prebivalstva.

Lord Robert Cecil je nato ostro nastopil proti tej izjavi, poudarjajoč, da bi v teh težkih okoliščinah nesporazumljenja med zavezniki lahko dovedla do razkola v velikem sporazumu. Po njegovem mnenju je danes bolj kot kdaj potrebna tesna zveza s Francijo in predlaga, da se prosi Zedinjene države za posredovanje. Lloyd George je pri tozadevnih razpravi obrazložil svoj predlog. Poudarjal je, da je pristaš reparacij, kajti država, ki je opustošila kako deželo jo mora obnoviti; nasprotno stališče bi pomenilo vzpodbujati vpadnike in ustvarjati najhujši militarizem. Bivši ministrski predsednik je ponovil svoje prejšnje napade proti Franciji, kateri pripisuje namene, ki nimajo z odškodnino nič opraviti. Lloyd George je trdil, da je fran-

cosko javno mnenje nasprotno zasedbi ruhrske kotline in je opisal v črnih barvah uspeh francoskega podjetja, poudarjajoč, da sta pri njem v isti meri prizadeta ponos Francije in Nemčije. Francija ne more nazaj, naredila pa je veliko psihološko napako.

Lloyd George je nadalje poudarjal, da je za to, da se Francija zavaruje potom Anglije in Društva narodov. Prosil je Bonar Lawa naj otiplje tla v Zedinjenih državah in v Franciji, da se tako težkoče poravnajo.

Govorili so nato razni govorniki, končno pa je povzel besedo ministrski predsednik Bonar Law.

Čeravno ni angleška vlada pristala na zasedbo Ruhra — je izjavil Bonar Law — vendar smatra, da bi tekmovalno stališče nasproti Franciji ne koristilo ne angleškemu interesom ne interesom splošnega miru. Ne smatra, da bi temeljna misel Lloyda Georgea, ki bi se hotel upreti Franciji, mogla izboljšati položaj. Francija ni hotela pristati na posredovanje Društva narodov, preden je začela svoje podjetje in bi ne hotela slišati o tem niti sedaj. Angleška vlada je gotova, da bi smatrala Francija vsak poizkus posredovanja za sovražno razpoloženje. Vlada je tudi prepričana, če bi se hoteli ukreniti izdatni ukrepi, da se naredi iz Društva narodov močan organizem, da bi takoj začela ob odpor Francije, Italije in Belgije proti Društvu narodov. Kaj bi potem postalo iz tega organizma?

Bonar Law je spomnil Lloyda Georgea, ki toliko poudarja nezakonitost sedanje zasedbe Ruhra, da je pred dvema letoma sam predlagal, naj se pošlje Nemčiji ultimatum in naj se zasede Ruhr. To ravno — je poudarjal govornik — delajo Francozi danes. Ministrski predsednik je nadalje poudarjal, da se Anglija ni pridružila Franciji, ker je prepričana, da se obveze, katerih izvršitev se zahteva, ne bodo moge izpolniti. Francija že 4 leta ni dobila odškodnin, do katerih je imela pravico, je že sita čakanja in je prisiljena narediti temu stanju konec, kajti še noben zastopnik ameriške vlade ni še doslej dal razumeti, da bi bila njegova vlada pripravljena posredovati v evropskih vprašanjih.

Bonar Law je nadaljeval: Ne bili bi mogli storiti ničesar, kar bi bilo moglo preprečiti korak Francije. Imeli smo izbero med odločitvijo, ali naj se ta korak dovoli ali ne, to je, da ostanemo prijatelji, ali postanemo sovražniki. Izbrali smo prvo, ker odgovarja to našemu stališču.

Glede angleške vojske v Porenju je govornik izjavil, da je potrebno v interesu Evrope in entente, da ostane tam, dokler bo mogoče. Rekel sem zadnjič, morda nekoliko pretirano — je vzklil Bonar Law — da bi umik angleške vojske iz Porenja pomenil konec entente. To je moje mnenje. Govornik je končno opozoril zbornico na dejstvo, da je francoska zbornica skoraj soglasno dobila postopanje francoske vlade. Posredovanje pri Društvu narodov bi ne imelo drugega uspeha nego razburjenje med zavezniki.

Turčija

Izmet paša pred angorsko narodno skupščino

ANGORA, 20. Za te dni je napovedana konferenca ljudskih komisarijev. Izmet paša bo razložil sedanjí položaj, o zadržanju turške delegacije na konferenci v Lausanni in diplomatskih pogovorih, ki jih je imel z raznimi državniki tekom svojega potovanja iz Londona v Angoro. V sredo bo govoril Izmet paša na tajni seji narodne skupščine.

Avstrija

Monarhisti še ne mirujejo

DUNAJ, 20. V dunajskem okraju Hütteldorf je prišlo do spopada med socialisti in monarhisti. En delavec je bil ubit in dva ranjena. Policija je aretirala vse monarhiste.

Podpis italijansko - avstrijske trgovske pogodbe

DUNAJ, 20. Minister za trgovino Kraft pojde te dni v Rim, da podpiše italijansko - avstrijsko trgovsko pogodbo.

Red častne legije radiografa Vailandu

PARIZ, 20. Na municipij je bil danes izročen na slavnosten način radiograf Vailandu red častne legije. Istočasno je bil Vailand, ki je brez obeh rok, odlikovan od poslanika Zedinjenih držav z zlato kolajno Carnegijeve ustanove.

NAŠI DIJAKI STRADAJO. — SPOMINJAJTE SE POVSOD IN VEDNO DIJASKE MATICE!

† Dr. IVAN TAVČAR

Dolgo smo že vedeli, da ni več rešitve zanj. Njegovo življenje je bilo že precej časa sem le nezadržano ugašanje. Dolgo že torej smo bili pripravljeni na katastrofo. Vendar nas je do globine duše pretreslo sporočilo, da je dr. Ivan Tavčar zatisnil oči v večni sen. Svetilka je dogorela in luč je ugasnila.

Da, slovenskemu narodu je ugasnila velika luč, ki je skozi desetletja blagodejno, ustvarjajoč in pospešujoč, obsevala in oplojala ves razvoj našega naroda. Ni ga bilo ne kulturnega, ne gospodarskega, ne socialnega snovanja, pri katerem ne bi bil Ivan Tavčar odličen so-trudnik: z nasvetom svoje previdnosti, z darovitostjo svojega velikega uma, z dejanji srca, z neizmernim žarom ljubezni do lastnega naroda.

Ni naš namen, da bi tu podali popolno in izčrpano sliko o vsem, kar je pokojnik ustvaril za razvoj in napredek slovenskega naroda. Le sumarično bomo ugotovili, da si je dr. Ivan Tavčar sam postavil najvišjega spomenika: na polju slovenskega slovstva — njegova pripovedna dela je čital narod z nasladi — s svojo močatostjo in odločnostjo v borbi proti krivicam, ki so trle in davile naš narod; s svojo upravnostjo sposobnostjo kot mnogoleten župan ljubljanski; s svojim smotrenim delovanjem kot državnih in deželni poslanec.

Posebna sta še dve svojstvi, ki sta bili združeni v njem v divno harmonijo in ki obdajata spomin dr. Ivana Tavčarja z neminljivim sijajem. Kot politik je bil kristalno čist in neomajen značaj, kot človek pa je nesil pod dozdnevno trdo skorjo najblajše, najdobrotnejše srce. Hiša Tavčarjeva je bila vsikdar do samaritanskega. O tem bi mogli mnogo pripovedovati zlasti naši dijaki — prejšnji in sedanjí — in nešteti siromaki, ki so se obračali do Tavčarjevega dobrotne srca.

Ker je bil izrazita politična individualnost, nepremičen borec za svoje ideje, je naravno, da je imel mnogo nasprotnikov. Kot človeku pa mu je mogel odrekati spoštovanje le zakrjen fanatik. In res so ga osebo visoko spoštovali tudi vsi lojalni in pošteni politični nasprotniki. To pa ravno zato, ker je bil vsekar in povsod odkriti narav, ki ne pozna zavratnosti in licemerstva. Vsekar in povsod je bil — Ivan Tavčar!

Znjim lega v grob eden največjih in najzaslužnejših sinov slovenskega naroda. Uverjeni smo, da se pred mrliškim odrom dr. Ivana Tavčarja klanja v resnični in globoki žalosti vse, kar je v našem narodu blagega in poštenega. Ob grobu tega plem. moža — v najčistejšem pomenu te besede — morajo utihniti vsa politična nasprotstva in združena solza žalosti naj pada na grudo, ki skoro zagrne zemsko ostanke tega najuzornejšega predstavitelja slovenskega poštenja, slovenske značajnosti, slovenske zvestobe, neumorne delavnosti za splošno blagor in človečanskega čustvovanja.

Spomin njegov bo živel v narodu do poznih rodov.

Dnevne vesti

† Ivan Mankoč. Pogreb se je vršil včeraj popoldne ob 3. uri. Bila je to žalobna slavnost, na kateri so prišla do pretrsljivo zgovornega izraza čustva, ki jih je gojilo tržaško Slovenstvo do blagega pokojnika. Splošna ljubezen in spoštovanje je bilo v delež živemu Ivanu Mankoču, splošna žalost pa je spremljala do grobnice. To čustvo se je vidno izražalo na vseh ličih, ko so na južnem kolodvoru nosili iz vagona naprej krsto sestre pokojnikove Karle, vdove Margreiterjeve, umrle pred par leti v Ljubljani, in potem krsto z zemskimi ostanki Ivana Mankoča. V prvi voz so položili prvo krsto, v drugi drugo. Sprejaj pa je vozil voz, obložen z vencí, od katerih so nekateri spremljali pokojnika na prevoz iz Ljubljane. Kondukti sta vodila dva duhovnika, vsak pri svojem vozu. Za vozom s krsto Mankočevo so sledili sorodniki. Za njimi je vrsta šolske mladine spremljala svojega velikega dobrotnika na njegovi zadnji poti. Sledile so dolge vrste ženstva iz vseh slojev, na to pa se je vil nepregleden sprevod moških žalnih gostov. Čelo sprevoda je bilo že pred cerkvijo sv. Antona novega, ko se je zadnji del sprevoda pomikal še le mimo ruševin Narodnega doma. Pretresljiv je bil prizor, ko je duhovnik v cerkvi blagoslovljal ob enem dve krsti. — Res redek slučaj, da sta brat in sestra, ki sta se v življenju goreče ljubila, združena na svoji zadnji poti. Po dovršenih žalnih obredih v cerkvi, je veliko število gostov v kočijah sledilo krstama. Grenko, pregrešno je bilo in solza v vseh očesih je odlovala vso žalost, ki je pretresala duše, ko so polagali krsti v grobnico. Težka je bila ločitev kakor da smo še le ob odprtem grobu prav občutili udarec, ki nas je zadel z izgubo pokojnega Ivana Mankoča. Dostojno je počastilo naše ljudstvo spomin Ivana Mankoča. Dalo mu je vse, kar je moglo dati v svojem težkem položaju: zgovoren tih izraz svojega čustva žalosti in neminljive hvalečnosti. Ivan Mankoč in Karla Margreiterjeva naj počivata v božjem miru!

PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

Gospa v belem

IZPOVEDBE WALTERJA HARTRIGHTS-A.

Prav gotov, sem odvrnil. Kdorkoli je ta ženka, gotovo je hodila nekde v šolo v Limeridge in gospa Fairlie ji je izkazovala dobroto. V hvaležnem spominu na njeno dobrotljivost čuti do vseh vaših še živčih družinskih članov pristransko zanimanje. Vedela je tudi, da sta gospa Fairlie in njen soprog že mrtva in o gospici Fairlie je govorila tako, kakor da bi se bili v otroških letih poznali.

Zelo čudno je vse to. Moje mnenje, gospod Hartright, je, da ste popolnoma prav storili, da ste temu ubogemu bitju pomagali k prostosti, zakaj vse kaže, da ni v vaši navzočnosti nič takega napravila. Čimer bi zaslužila, da se ji prostost vzame. Vendar pa bi si jaz želela, da ste bili nekoliko bolj odločni v svojih prizadevanjih izvesti njeno ime. To skrivnost moramo razrešiti. Mislim, da je bolje, ako za

Dohodninski davek in kmetije. Od več strani nam prihajajo vprašanja in pritožbe glede tega vprašanja. Po nekaterih vaseh vprašuje občinski ali davčni urad posestnike po njihovih dohodkih, drugod pa jih ti uradi kar sami taksirajo. V enem in drugem primeru se godijo kmetovalcem velike krivice. Ljudje, ki niso imeli nikoli z dohodninskimi davkom nič opraviti, ne vejo, kaj morajo pri tem naznaniti. Naznanijo pač svoje borme pridelve, pozabijo pa omeniti bremena: kakor obresti dolgov, preživljanje starišev, bratov, sester, izplačevanje dot in odpravnin itd. Naznanjen nam je bil primer, da je občinski tajnik, kateri je znan kot mož, ki bi radi videl volka slega in kozo celo, naznanil za kmetja, ki ima plačevati obresti od dolga, vzdrževati starega očeta in ki se bo moral letos spričo slabe letine še zadolžiti, če ne bo hotel gladovati, nekoliko tisoč lir dohodka. Vseh gori omenjenih okoliščin gospod občinski tajnik ni upošteval. Čeravno so mu dobro znane. Da si naši ljudje prištedijo nepotrebne sitnosti na eni strani in da se na drugi strani uterjanje davka izvrši gladko, skratka, da bo res dano kralju, kar je kraljevega, opozarjamo na dvojce: Pri naznanitvi dohodkov moras biti točen; sicer pa se bo kmetu, pred vsem malemu kmetu, zelo težko posrečilo, da prikrrije svoje dohodke; ob enem pa mora naznaniti vsa svoja bremena, tako, da izhaja res tvoj pravi čisti dohodek. To je velike važnosti pred vsem pri prvi naznanitvi, ker ta tvori podlago za odmero davka večinoma tudi v naslednjih letih. — Čim ti je davek odmerjen in če si prepričan, da je dohodek, vzeti za podlago, in ž njim tudi odmerjeni davek previsok, da davčna oblast ni vedela za gotove tvoje stroške ali jih ni primerno upoštevala, tedaj uloži utok proti odmeri davka. Paziti pa mora vsakdo na rok za uložitve tega utoka. Ta rok traja 30 dni in začne teči od dneva, ko je bilo davkoplačevalcu uročno plačilo povelje.

Ce kdo potrebuje kako pojasnilo, naj se le obrne na uredništvo ali pa na naše politične organizacije v Trstu in Gorici.

V dobi reda in zakonitosti. V Faenzi je poplarska večina občinskega zastopa odstopila. Toda s tem še ni bilo dano zadostno zaodstojenje — kako naj rečemo? — novemu stanju stvari. Borci, ki jih ni treba posebej označati, so odstopivše občinske zastopnike potem še pošteno namlatili, posebno pa bivšega župana, ki so mu prizadejali težke poškodbe. In vendar so tudi poplarni zastopniki v sedanjí vladi reda in zakonitosti! Je pač prišlo zopet malo nesoglasje v simfonijo, o kateri je govoril g. poslanec Giunta v tržaškem gledališču Verdi.

Postojno in Postojnčane čaka velika sreča! Tako zatrjuje dr. Guglielmo, postojnski podprefekt, v pogovoru, ki ga je imel z g. Ugom Machellijem za Resto del Carino v o katerem govori tudi včerajšnja "Era Nuova". Da bi Postojnčane ne našla ta velika sreča nepripravljena, jim hitimo povedati, kako in kaj. Predvsem morajo Postojnčani vedeti, da so bili priklopljeni k tržaški pokrajini ne morda iz kakih političnih vzrokov, kakor je zatrjeval g. Mussolini, pač pa predvsem iz gospodarskih vzrokov. G. Guglielmo dokazuje to na dolgo in široko in mi mu ne nameravamo slediti, ker vemo, da Postojnčani komaj čakajo, da jim povemo, v čem pravzaprav obstoji ta njihova bodoča sreča in ker se nam zdí, sedaj razprava o tem, ali bi bilo boljše priklopiti postojnski okraj k Gorici, ali pa k Trstu, nesodobna in odveč. Omenimo le, da g. Guglielmo v svojih izjavah ponovno poudarja, da je postojnski okraj kljub svoji legi med Trstom in Ljubljano, ostal pretežno poljedelski okraj in da slovenski kmetje, ki so zelo pridni, trezni in varčni z obdelovanjem svoje zemlje, živinorejo in kako malo obrtjo pridelajo oziroma zaslužijo dovolj za vzdrževanje svojih družin.

Sedaj pa — nadaljuje g. Guglielmo — po novi razdelitvi dežele, se bo vse gospodarsko življenje obrnilo na glavo; prej čisto poljedelska dežela se bo izpremenila v industrijsko. Postojna s svojo sijajno zemljišno lego, kot zbirališče sirovine, kot mednarodna postaja za blagovni in osebni promet in torej v stanju lažje uvažati sirovine iz bližnje Jugoslavije, s treznim in delavnim ljudstvom, ki bi dajalo izvrstne delavce, z zelo bogato domačo produkcijo lesa, kateri se pošilja v notranjost na obdelovanje, Postojna — pravi g. Guglielmo — bo lahko postala važna industrijska zona: usnje, izdelki iz živalskih kosti, salame — vse to bi se izdelovalo iz sirovine, ki bi prihajale iz Jugoslavije in bi se prodajale v notranost kraljevstva — pohištvo, tkanine, ki bi se prodajale v Jugoslavijo i. t. d. i. t. d. — to bi bili glavni izdelki domače industrije, to bi morala biti naloga, ki bo dana Postojni in njenem tesnem sodelovanju s Trstom. Postojna bo morala predstavljati tržaško industrijsko zono in biti obenem gonilni živčni čvor za mednarodno trgovino.

Do tukaj bi bilo vse lepo in prav, in Postojnčani bi gotovo zapeli samega navdušenja, kar tako bi me bili res "trezni" in si postavili, kar tako bi mimogrede to-le majhno vprašanje: "Kako pa boste vse to naredili?" K sreči je postavil g. Michelli, ki se je zanimal, kaj bo vlada naredila na političnem in gospodarsko upravnem polju za Postojno. G. Guglielmo mu je odgovoril tako-le, dobesedno: Ljubezen za red, tradicio-

sedaj o tem ničesar ne omenjate ne gospodu Fairlieju, ne moji sestri. Prepričana sem, da oba ravno tako malo vesta o tej ženski kot midva. Tudi sta oba, dasi v različni meri, šika na živih in lahko razburjiva in vi bi ju le po nepotrebnem razburjali. Kar se mene tiče, sem zelo radovedna in od tega trenotka hočem zastaviti vsvo svojo energijo, da pridem stvari do dna. Ko je prišla moja mati semkaj kmalu po svoji poroki, je v resnici ustanovila vaško šolo, ki še sedaj obstoja. Toda prejšnji učitelji so že vrnili, ali pa so se preselili, tako da ne moremo od te strani pričakovati nikakega pojasnila. Edina pot, ki sem se je domislila, bi bila —

V tem trenutku je vstopil sluga ter mi naznanil, da bo gospod Fairlieja zelo veselilo, če ga posetim takoj, ko poizkušam.

Čakajte zunaj, je rekla gospica. Halcombe, odgovorivši na svoj nagli in živahni način namesto mene, gospod Hartright pride takoj. Hotela sem povedati, je nadaljevala, ko se je obrnila k meni, da imamo veliko zbirko pisem naše matere, ki jih je pisala mojemu očetu. Ker nimamo drugih sredstev, bom uporabila današnje jutro zato, da pregledam korespon-

denca discipline in globoko spoštovanje oblasti, ki so prirojeni slovenskemu ljudstvu sploh, zelo olajšujejo politiko vlade, katere črpa na čistih virih večnih in absolutnih načel svobode, načel, katere so se rodila in najvišji medudefovala samo v Italiji, ta vlada bo znala vedno priznati upravičene želje tuje-rodnega prebivalstva, ki je bilo vzeto v veliko italijansko družino, kakor je medtem vedno delala tudi doslej!!!

Toda: s tem ne bo smelo biti nikoli dovoljeno, ne trpljeno kakršnokoli vedenje, ki bi moglo kakorkoli, tudi indirektnim potom, ogroziti dejansko utrditev suverenosti italijanske države, ki na tem ozemlju nadaljuje sijajne tradicije Rima in Benetk. Da bo razumel pomen teh besed tudi naše slovensko ljudstvo, ki ni navajeno na tako visokodonečnost in zamožnost, povemo na kratko, kaj je g. Guglielmo rekel: Slovensko ljudstvo bo imelo v bodoče v nagrado za svojo discipliniranost, kakor doslej, vse, kar bo hotelo, to je — prazne obljube, kajti bolj disciplinirano, bolj spošljivo nasproti oblastvom in državi in bolj lojalno in mirno nego je bilo doslej — in da je bilo zelo, pravi tudi sam g. Guglielmo — pač ne bo moglo biti, ker je človeško nemogoče. — Na vprašanje, kaj bo naredila vlada za Postojno na gospodarskem polju, je govoril g. Guglielmo, da je na gospodarskem polju dosti za narediti!

Najvažnejši se nam zdi v vsem pogovoru zadnji odstavek teh zanimivih izjav: "Najvažnejši je pojav varčnosti, ki je pri tem prebivalstvu zelo velika. Vapostavlja to stremeljenje iztrgati je strankarski spekulaciji, urediti je v razne oblike, ki največ nosijo, to bo ena glavnih nalog državnega delovanja". Katere so te stranke, pred katerih spekulacijo hoče g. Guglielmo ščititi naše ljudstvo? To so naše domače slovenske stranke, ali ker imamo samo eno, naša, narodna stranka. Ali smo Vas prav razumeli spošt. g. Guglielmo?

Mi smatramo, da je položaj našega ljudstva pretesen, da bi se moglo z njim šaliti z visoko donečimi frazami. G. dr. Guglielmo je povedal par res lepih misli. Če hoče res iskreno po svojih močeh doprinesiti k udeležitvi svojih dobrih izkušenj med našim ljudstvom, nas bo vedno imel za odkrite zavence, ne moremo pa dovoliti, da bi se naše dobre lastnosti izkoristale v katerikoli obliki proti nam samim!

En dan snega. Kakor smo včeraj poročali, je predmornjem snegilo v Trstu še precej izdatno. Včeraj jutraj je bil Trst v belih obleki. Toda že zgodaj so metle hišnikov začele čistiti ulice, njim se je nekoliko pozneje pridružilo pomladansko solnce in že popoldne je umazana brozga po tržaških ulicah značila žalosten konec tega letos nekoliko zakasnela zimskega gosta. Hribi okrog Trsta tudi že dvigajo zopet svoje temne glave.

Društvena vesti

"Sin". Prihodnje nedeljo priredi šentjakobska "Citálnica" to krasno dramatično delo našega dobroznane pisatelja Gangl-a. Ker je igra v dobrih rokah in igralsko osobe dobro izbrano, bo šentjakobska "Citálnica" kakor vedno, gotovo tudi sedaj popolnoma zadovoljila svoje gledalce. Igro režira priznani igravec bivšega narodnega gledališča Trstu g. M. Goriup. Uspeh je torej zagotovljen. Nasvidenje prihodnje nedelje pri Sv. Jakobu.

Šentjakobska društva priredijo v soboto 24. t. m. v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu, poslovalni večer odhajajočim članom-obdornikom. Da uspe ta večer čim sijajneje, se je posrbelo za obširen program, ki bo toliko starim kakor mladim nudil dovolj užitka in zabave. Od zadnjih šentjakobčanov pa pričakujemo, da prihitijo ta večer vsi, stari in mladi v našo sredo, da se ob zvoku naše pesmi in ob kozarku pivpavca dostojno poslovimo od naših mladih rekutov. Torej nasvidenje v soboto pri Sv. Jakobu.

Vsi šentjakobski naborniki so vabljani, da se udeležijo sestanka, ki se vrši danes ob 8.30 zvečer v D. K. D. pri Sv. Jakobu.

Iz tržaškega življenja

Tatovi v trgovini. Včeraj po noči so vdrlí neznaní zlikovci v trgovino Alojzija Sameca v ulici Gaspare Stampa št. 5 ter odnesli najrazličnejša živila. Lastnik trpi okoli 2000 lir škode. Tatvina je bila naznanjena na policijskem komisariatu v ulici della Sanità.

Tatovi v stanovanju. Včeraj pri belem dnevu so vdrlí tatovi v stanovanje zasebnice Marije Pastore v ulici Malcantoni. Odnesli so razno perilo, nekoliko zlatenice, 200 lir v gotovini in vse zastavljene listovke mestne zastavljavnice. Okradeni ženi ni kazalo seveda drugega, nego da naznaní tatvino policiji.

Roparski napad v ulici Sette fontane. Pred sinočnjim okoli 10.45, ko je naletaval sneg z vso močjo, se je vračal mehanik Peter Abada, star 45 let, iz mesta po ulici Sette fontane proti svojemu domu, ki se nahaja v ulici Casimiro Donadoni. Ko je dospel v višino ulice della Fabbria, se je nenadoma zaletel nanj močan možakar ter ga podrl na tla. Nato ga je neumljeno pretepel ter mu koščeno vzelo listnico s 50 lirami ter srebrno uro in veržico v vrednosti kakih 200 lir. — Napadeni delavec je naznanil roparski napad na policiji.

Prevrtljena blagajna. — 1200 lir plena. V noči od ponedeljka na torek so odprli neznaní vlomilci s ponarejenimi ključi skladišče E. Vianello v ulici S. Caterina. Tam so prevrtili veliko železno blagajno ter pograbilí iz nje 1200 lir. Vlom je bil naznanjen na kvesturi.

denco svoje matere z gospodom Fairliejem. On je ljubil London in je bil večkrat proč od svojega posestva in njena navada je bila, da mu je v takih slučajih poročala o vsem, kar se je v Limeridge dogajalo. V teh pismih je mnogo napisanega o njeni žili, za katero se je zelo zanimala. Prepričana sem, da bom prav gotovo kaj razrešila do najnovega prihodnjega svidenja. Jutrimo ob dveh, gospod Hartright. Potem mi bo čast predstaviti vas svoji sestri. Popoldne pa uporabimo zato, da se popeljemo v okolico ter vam razkažemo vse lepe razglede. Torej na svidenje ob dveh!

Pokimala mi je z živahno gracio in z očarujočo domačnostjo odlične dame ter izginila skozi duri na drugem koncu sobe. Ko me je ostavila, sem stopil v vežo ter vele služabniku, naj me pelje k gospodu Fairlieju.

Moj vodnik je šel z menoj po hodniku, ob katerem se je nahajala spalnica, kjer sem prenočil prejšnjo noč. Odprl je duri poleg nje ter me prosil na pogledam vanjo. — Moj gospod me je prosil, naj vam pokažem vašo delavnico, ter naj vas vprašam, če ste zadovoljni z njeno lešo in svetlobo, je rekel služabnik.

Porotno sodišče

Nadaljevalo se je z zaslišanjem prič: Plahuta Viktor, star 20 let, vojak, izpove: Popoldne, na dan volitev je šel z Josipom Beržanom v neko gostilno v Babičih, kjer je našel več fašistov. Kmalu po njegovem prihodu so fašisti odšli, kajti domačini so jim grozili, da jih bodo kamenali. Pozneje je izvedel, da so domačini obkolili nekega fašista ter ga kamenali. Šel je tja ter videl med drugimi vaščani, na katerih imena se ne spominja, Babiča "Amerikana", kako je metal kamenje na omenjenega fašista.

Pred: Ste videli Bilico in Kermaca "Peverina", da bi metala kamenje proti omenjenemu fašistu?

Priča: Ne, Videl sem samo "Amerikana", kakor sem že omenil.

Pred: Ste videli obtoženca Sabadina, da bi držal v rokah puško ter streljal proti fašistom? — Se ne spominjam.

Izvedenec Jakob Fiorentini, star 70 let, pove na vprašanja predsednikova, da je iz Marezig v Burje 5 minut hoda, iz Marezig v Babiče: četrt ure, ter razdalja iz Marezig v Dragono en kilometer in pol.

Sočeba med fašistom Tassinijem in Josipom Sabadinijem:

Pred: Vi Sabadin ste izpovedali včeraj, da je bil Kermac "Kraučič" na dan volitev v vaši družbi do popoldneva ter da se ni mogel tako udeležiti pretepa s fašisti; nasprotno: priporočal je marveč Marezigancem, naj pustijo fašista Tassinija pri miru, med tem ko so drugi metali kamenje proti njemu (fašistu). Fašist Tassinij je izpovedal, da je bil ravno Kermac "Kraučič" oni, ki je vrgeł proti njemu velik kamen, ki ga je zadel v glavo, tako da se je zgrudil nezavesten na tla. Kako je to?

— To ni mogoče, da je vrgeł "Kraučič" kamen proti fašistu, ko je bil vendar ves čas z menoj.

Tassinij: Jaz sem gotov, da je bil "Kraučič" oni, ki je vrgeł kamen proti meni: poznam ga po postavi; njegov obraz mi je ostal dobro v spominu.

Nato je predsednik prečital zapisnik, ki vsebuje opis ran in položaja, v katerem so bili najdeni ubiti fašisti.

Zennaro: Jaz bi rad vedel, če je prišel Toskan v navskrižje s Kermacem "Peverinom" radi "Peverinove" sestricine.

Toskan: Ne, Jaz sem bil vedno prijazen z "Peverinovo" sestričico. Predsednik pokliče 18 letnega Josipa Kermaca, ki je bil včeraj zaslišan kot priča, ter mu reče: Ti, Kermac, bodi povedal sedaj to kar si povedal včeraj; namreč, da si videl Babiča "Amerikana", Kermaca "Peverina" in Bilico, kako so metali kamenje proti fašistu Giacchiniju. Sedaj govorimo o Bilici. Si ga videl metati kamenje proti fašistom; da ali ne?

Kermac: Da, videl sem ga!

Bilica: Vse to ni res! Ne zanikam, da nisem bil v družbi Babiča "Amerikana" in Kermaca "Peverina" pri fašistu Giacchiniju, toda nanj nisem metal kamenja, kakor pravi Kermac Josip. Kamenje je metal "Amerikan". Predsednik pokliče pred sebe komisarja Kozlovčica.

— Vi Kozlovčič mi boste povedali, če ste videli napisano na raznih hišah v Marezigah naslednje: "Abbasso i sciavi, abbasso i crotati" itd.

Kozlovčič: (po daljšem molku). Ne... Da... Pravzaprav nisem posvečal nikake pozornosti tem napisom, kajti vsa stvar me ni prav nič zanimala.

Eden izmed poročnikov: Dozdeva se mi, gospod predsednik, da je Bilica malo preje imenoval Kermaca — "Peverina", češ kakor da bi bil ta ubil Giacchinija.

Preds.: Potemtakem sem preslišal to podrobnost.

Tedaj se je oglašil Bilica: — Kermac "Peverin" mi je rekel sinoči v zaporu, da je ubil fašista "Amerikana". Nadalje mi je še rekel, da bo on ("Peverin") povedal "kakto stoji ves položaj" šele potem ko bo videl, kako se bo zasukal ves proces.

Preds.: Da je "Amerikan" ubil fašista, je že stara stvar. Sedaj mi pa povejte, kaj ima pravzaprav "Peverin" pri vsej stvari, ki se nje prav nič ne tiče?

Bilica: Pri vsej tej stvari je udeležen v toliko, da je bil tudi on z "Amerikanom".

V tistem hipu je vstal Kermac "Peverin" ter dejal:

— Bilica skuša mene potlačiti, sedaj bom pa jaz njega z resnico. Eno: Videl sem Bilico, kakor je dvakrat udaril fašista Giacchinija s kamenom po glavi.

Bilica: Vse to ni res; vse to je sama laž! Dokažem vam s tremi pričami, da nisem tepel fašista.

Zennaro: Prosim, da bi bile jutri one tri priče zaslišane, da bi se ne delala Bilici krivica.

Preds.: Da, preskrbeli bomo, da bodo še jutri one tri priče zaslišane.

Na tej točki se je obravnava zaključila ter se bo nadaljevala danes jutraj. (Bilica je v svojo obrambo predlagal zaslišanje sledečih prič: Ane Babič, Ane Strukel in Matevža Kermac).

Borzna poročila.

Tečaj: Trst, 20. februarja 1923.

Jadranska banka	85
Comitich	338
Almatia	0.0290 0.0310
Gorolmich	1.125
Libera Triesteina	400
Lloyd	1405
Lussino	630
Martinolich	125
Oceania	120
Premuda	848
Tripovich	274
Ampelea	526
Cement Dalmatia	840
Cement Spalato	258

Valuta na tržaškem trgu.

Trst, 20. februarja 1923.

opisne krone	0.70 — 0.80
avstrijske krone	0.0290 0.0310
čehoslovakijske krone	61.75 — 62.25
dinarji	19.97 — 20.10
lejlj	9.25 — 9.75
marke	0.0350 0.0380
dolarji	20.80 — 20.90
francoski franki	125.50 — 126.50
švicarski franki	391. — 394. —
angleški funti papirnati	98. — 98.25

Krone, goldinarje plačujem po najvišjih cenah kakor vsi konkurenti

Zlatarna, Trst, Ponte della Fabbra 1 (Piazza Goldoni)

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

BABICA sprejema noseče. Tajnost zajamčena. Madonnina 10/II 255

VRTNICE, močne sadike (grmitje) najboljših vrst, po L 5.— komad prodaja cvetličar Santo Peteani, Gorica, Via Lunga (vhod pod št. 57. 251

SOBA lepa, snažna se odda solidnemu gospodu, trgovcu ali uradniku, pri mirni družini brez otrok. Eventuelno tudi hrana. Commerciale 44, I. n., vrata 5. 252

GOSPODIČNA večča slovenščine in italijansčenine piše službe v katerisbodi trgovini. Naslov pri upravitelstvu. 254

PRODAJALNA 6X7, na trgu Ponterosso, se prodaja Nizka najemina. Ponudbe do 15. marca na upravitelstvo pod "50.000". 253

SOBNI SLIKARJI pozor! Naznanjam, da sem prevzel zastopstvo znane češke tovarne za šablone Karl Köhn. Na izbero imam v zalogi veliko množino vzorcev za slikanje sob. Za naročila pridem na dom. E. Bertoni, Trst, Via Paolo Diacono 2. 257

SIVALNI STROJ "Singer" zajamčen, se prodaja na broke. Coroneo 1. 256

POZORI Krone, korale, zlate, platine in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Bellefi Vita, via Madonnina 10, I. 32

PRSNI SIRUP, najboljšo sredstvo proti kašlju, prehlajenju, influenci. Lekarna v II. Bistrici. 78/1

Najstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebianca šte. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje